

Punkt 4.

Godkendelse af digitale samtaler for forsikrede ledige frem til sommeren 2021

2020-046000

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen indstiller, at Beskæftigelsesudvalget godkender forslag om, at der kan gennemføres digitale samtaler for forsikrede ledige frem til sommeren 2021 med afsæt i frikommunebestemmelserne.

Sagsbeskrivelse

I foråret 2020 oplevede Danmark nedlukning af hele samfundet som følge af corona-pandemien. Store dele af det offentlige og private arbejdsmarked lukkede ned, medarbejdere blev hjem enten for at arbejde eller med en fyreseddel eller lønkompensation i hånden, og bl.a. beskæftigelsesindsatsen blev suspenderet.

Ledigheden er på såvel landsplan og i Aalborg steget, og i øjeblikket har Aalborg ca. 30 % flere ledige end i marts 2020, hvilket er på niveau med resten af landet. De seneste uger har der været en positiv udvikling og ledigheden ser ud til at falde igen. Ved udgangen af august 2020 ophører lønkompensationsordningen dog, og det er uvist om dette vil medføre en stigning i ledigheden igen.

Indsatsen under og efter coronakrisen

Med nedlukning af landet og hjemsendelse af medarbejderne i foråret blev også landet beskæftigelsesindsats suspenderet og nærmest over-night opnåede kommunerne erfaring med at afholde digitale samtaler med borgere, fordi langt de fleste jobcentre opretholdt en frivillig beskæftigelsesindsats i form af telefonisk eller digital kontakt til borgerne. En kontakt, som langt hovedparten af borgerne, medarbejderne og jobcentercheferne har været tilfredse med.

Dette understøttes af en række undersøgelser som KL har iværksat for netop at afdække "den frivillig beskæftigelsesindsats" under nedlukningen af beskæftigelsesindsatsen i foråret. Undersøgelserne er følgende:

- I slutningen af maj gennemførte KL en spørgeskemaundersøgelse blandt alle jobcenterchefer mhp. at afdække erfaringer med håndtering af beskæftigelsesindsatsen under suspenderingen. 9 ud af 10 jobcenterchefer tilkendegav bl.a. at det havde fungeret godt eller meget godt at tale med borgerne over telefon eller video, og tilsvarende vurderede 9 ud af 10, at det vil være en klar styrkelse eller en styrkelse af beskæftigelsesindsatsen, hvis man fremover fortsat får mulighed for at afholde jobsamtaler via telefon eller video.
- I juni gennemførte KL desuden i samarbejde med Dansk Socialrådgiverforening (DS) og HK Kommunal en spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejderne på jobcentrene organiseret i DS og HK for at få indhentet medarbejdernes oplevelser med at drive frivillig og digital beskæftigelsesindsats. Undersøgelsen viste, at medarbejderne på landets jobcentre har arbejdet dedikeret og fagligt kompetent uden central styring og regler, og at de digitale kontaktformer har været værdifulde værktøjer, som også fremover bør være i medarbejdernes værktøjskasse som supplement til fysiske møder. Medarbejderne svarer, at kvaliteten af de digitale samtaler afhænger af den pågældende borger og den kontekst, samtalen afholdes i. Nogle samtaler kan med fordel afholdes pr. tele-fon/video, mens andre er bedst at holde ansigt-til-ansigt. Beskæftigelsesudvalget fik en orientering om denne undersøgelse på møde i juni.
- Endelig har Marselisborg Consulting på vegne af KL gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt borgere i 14 kommuner. Denne viser bl.a. to tredjedele af de i alt 6000 borgerne, der har svaret, fortsat ville være interesserede i at samtaler også fremadrettet kan foregå telefonisk eller som video-samtale. Se også dagsordenspunkt pkt. 7 omkring De lediges opfattelse af telefon- og videosamtaler med jobcentrene under corona-epidemien.

Da suspenderingen ophørte i maj blev der indført overgangsbestemmelser ved genåbningen af beskæftigelsesindsatsen, herunder mulighed for at afholde job- og opfølgningssamtaler telefonisk eller digitalt frem til oktober 2020.

Såvel perioden med suspenderingen, som den nuværende situation med overgangsbestemmelserne, der gør det muligt med digitale samtaler, har givet gode erfaringer med en mere fleksibel indsats, hvor der kan tages afsæt i den enkeltes situation og behov for samtale. Dette er nødvendigt, hvis jobcentret skal kunne agere hurtigt og fleksibelt i forhold til arbejdsmarkedets behov. KL-undersøgelserne understøtte dette.

Desuden gør de digitale samtaler det muligt at afholde et stort antal ekstra samtaler med de forsikrede ledige, der er blevet afskediget henover foråret og sommeren eller som er nyuddannede, og som ikke er kommet i job. Pt. er der i Jobcenter Aalborg 2.600 flere ledige end før corona-krisen, inklusiv tilgangen af

ledige dimittender på omkring 1200-1300 personer. Som nyledige skal hver enkelt deltage i 6 samtaler de første 6 måneder i dagpengeperioden. Dette er der desværre ikke ved genåbningen af jobcentrene lavet overgangsbestemmelser for og umiddelbart vurderer forvaltningen, at der er tale om 10.000 ekstra samtaler i 2. halvår 2020.

Kommunernes erfaringer under nedlukningen og den måde borgere, virksomheder og medarbejdere har oplevet den frivillige beskæftigelsesindsats ønskes videreført også fremadrettet og derfor arbejder KL pt. på at sikre, at der med afsæt i erfaringerne fra coronakrisen bliver løsningsorienteret og for de formelle krav til fysiske jobsamtaler, indhold i jobsamtaler og krav til antal jobsamtaler. Aktuelt mødes KL med Beskæftigelsesministeren d. 9. oktober for at give input hertil og drøfte mulighederne for at løse på proceskravene til kommunerne.

Jobhuset er dog i den situation at udfordringen med de mange ekstra samtaler og ønsket om at kunne agere fleksibelt og hurtigt er aktuelt pt., og ikke kan afvente møde og beslutning i oktober eller senere. Produktionen og tilrettelæggelse af samtalerne sker løbende 2 måneder frem, og der skal allerede nu planlægges samtaler i oktober.

Derfor ønskes der mulighed for at kunne anvende frikommunebestemmelserne i frikommuneforsøget om jobsamtaler.

Frikommuneforsøg II

Siden 2017 har Aalborg Kommune sammen med de øvrige nordjyske kommuner deltaget i Frikommuneforsøget II under det fælles tema "En mere fleksibel beskæftigelsesindsats, herunder nytænkning af integrationsområdet". Blandt de mange forsøg Aalborg Kommune har været med i, handler ét af dem om jobsamtaler. Forsøget har været i gang siden 2017.

Kort fortalt er der med dette forsøg givet tilladelse til at kommunerne i Nordjylland kan se bort fra kadence, indhold og form ifm. samtalerne, som ellers er fastsat ved lov. Det betyder, at jobcentrene kan holde samtalerne, når de giver mening, og ikke fordi loven fastsætter, at de skal afholdes. Dertil kommer at indholdet kan tage afsæt i den enkeltes situation og sidst men ikke mindst, så kan samtalerne afholdes telefonisk eller digitalt, selvom loven ellers foreskriver at samtaler skal afholdes ved personligt fremmøde, med mindre særlige tilfælde gør sig gældende. De enkelte kommuner besluttede selv ved forsøgsstart i hvilket omfang bestemmelserne skulle anvendes og til hvilke målgrupper i jobcentret. Nogle kommuner valgte meget vidtgående forsøg, hvor frihederne i samtalerne blev anvendt på alle målgrupper og vurderingen af indhold, form og kadence blev lagt ud til medarbejderne.

I Aalborg Kommune valgte man udelukkende at anvende forsøget til forsikrede ledige og til at udskyde den første fællessamtale mellem a-kasse, jobcenter og borger fra 4. til 8. uge. Desuden valgte man sidenhen at anvende bestemmelserne til at kunne afholde telefoniske samtaler med borgere, der var på vej i job, barsel, eller andet.

Frikommuneforsøgene er som forsøg ophørt i sommeren 2020, og er i gang med at blive evalueret. Udvalget vil senere på efteråret få evalueringen til orientering og den vil blive fremsendt til Social og Indenrigsministeriet senest ved udgangen af 2020. I løbet af 2021 vil regeringen vurdere med afsæt i evalueringen, om forsøgets resultater og erfaringer skal føre til permanente lovændringer i Lov om en aktiv Beskæftigelsesindsats. I den mellemliggende periode – fra sommeren 2020 til udgangen af 2021 – har de nordjyske kommuner mulighed for fortsat at arbejde ud fra de forsøgsbestemmelser, der er givet med Frikommuneforsøg II. Det betyder, at kommuner, der har kørt specifikke forsøg ikke skal stoppe op i den periode, hvor regeringen eventuelt beslutter og vedtager permanentgørelse af forsøgene. Der skal ikke indsamles data ved anvendelse af bestemmelserne, som ellers har været tilfældet hidtil af hensyn til evaluering.

Det vurderes, at "videreførelsesbestemmelserne" er tiltænkt kommuner, der reelt har kørt forsøg på de pågældende områder. Eksempelvis, at de kommuner, der har arbejdet med digitale samtaler i hele forsøgsperioden kan fortsætte med det, og at Aalborg, der har flyttet første fællessamtale med a-kasse ligeså kan fortsætte med det.

Digitale samtaler frem til sommeren 2021

I en tid, der på alle måder har været og fortsat er ekstraordinær med markante ændringer på arbejdsmarkedet fra den ene dag til den anden, og hvor der kigges ind i et uvist efterår og vinter med stigning i antallet af Covid-19 smittede og usikkerhed omkring, hvad det får af betydning for arbejdsmarkedet, er der behov for også at tage ekstraordinære – og alternative - muligheder i brug.

Derfor vil det være hensigtsmæssigt med en politisk drøftelse og godkendelse af, at forvaltningen og jobcentret må tænke i alternativer, hvis kommunen skal lykkes med den store ekstraopgave, de mange flere forsikrede ledige har medført. Der er behov for at indsatsen ikke tager afsæt i proceskrav og statslige regler, der kan virke som regler for reglerne skyld, men i stedet tages afsæt i det der vurderes at virke og som jobcentret har gjort gode erfaringer med under coronakrisen.

Forvaltningen foreslår derfor at Beskæftigelsesudvalget godkender at Jobhuset anvender frikommunebestemmelserne til at indføre digitale og telefoniske samtaler for forsikrede ledige frem til sommeren 2021, og herved sikres mulighed for at videreføre den fleksible og individuelt tilpassede indsats, som digitale og telefoniske samtaler har vist at kunne bidrage med. Dette vurderes at give mening frem for at skulle følge de statslige proceskrav i Beskæftigelseslovgivningen, når overgangsbestemmelserne ophører i oktober 2020.

Skulle der i løbet af perioden frem mod sommeren 2021 komme statslig regler, der åbner op for telefoniske og/eller digitale samtaler, vil jobcentret naturligvis ophøre med at anvende frikommunebestemmelserne og i stedet anvende de nationale regler i beskæftigelseslovgivningen.

Det bemærkes at den ressourcemæssige besparelse ved digitale jobsamtaler er indregnet i budgetforslaget for 2021.